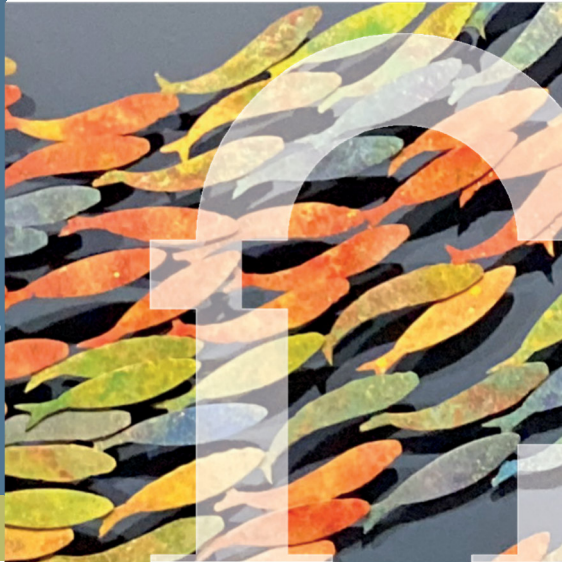

SOBRE LA POSSIBLE NUL·LITAT DELS PRÉSTECES ICO-COVID I SOBRE LES EXECUCIONS JUDICIALS DELS MATEIXOS

Article núm. 3 – 2024 22.03.2024

JURÍDIC

Irene Mallo
Advocada
Departament Jurídic
irene@mallolassessors.com

La setmana passada, concretament el dia 14 de març, va fer 4 anys de la que per molta gent és una de les experiències més pertorbadores de les nostres vides: la declaració de l'estat d'alarma a conseqüència de la Covid-19.

Per tots nosaltres va suposar un canvi substancial de les nostres rutines diàries, però sobretot hi havia incertesa i temor al que podia venir. Aquesta incertesa va impactar de forma plena en la vida de les empreses del país que en un 70-80% són PIMES.

Moltes persones empresàries ens trucaven al despatx per preguntar coses que no tenien una resposta definitiva donada la incertesa i la inseguretat normativa del moment a causa de la inèdita situació, fet que provocava que els hi anéssim explicant el que diàriament s'anava aprovant pel Govern espanyol.

Una de les mesures "estrella" va ser la de posar línies d'aval de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) a disposició de les entitats financeres per a que aquestes possessin en circulació diner "nou" per les empreses (no valia reestructurar el deute que ja tenien). Per donar tranquil·litat a les entitats a l'hora de donar aquests diners, l'Estat, a través de l'ICO, avalava a l'entitat amb un 80% del diner prestat.

Com podeu suposar, veure al president del Gobierno del moment dient per la tele que *"el Estado no dejaría atrás a las empresas del país"* va suposar una certa tranquil·litat i confiança als empresaris i empresàries.

A partir de l'anunci, les entitats financeres (en molts casos no eren ni les empreses) van començar a posar-se en contacte amb els seus clients per oferir préstecs ICO-Covid informant de l'existència de l'aval de l'Estat.

Molts cops es trucava, no per donar aquest diner "nou", sinó per oferir una alternativa i reestructurar el deute bancari que l'empresa mantenia amb l'entitat bancària.

Doncs bé, entre maig i juny de 2020 van començar a formalitzar-se "com a xurros" els préstecs, signant de forma telemàtica amb les Notaries, en molts casos. La gent, convençuda que l'Estat, en cas de no poder pagar (pensem que estàvem en plena pandèmia i amb total incertesa sobre com podria impactar en l'activitat econòmica), respondria del 80%. Així es deia "a bombo i platillo" pels mitjans de comunicació, Gobierno i entitats financeres.

La primera sorpresa és que, a l'hora de signar els préstecs, els bancs, tot i tenir el 80% de l'aval estatal feia avalar personalment el 100% del diner prestat a socis, administradors o qui consideressin, al·legant que es tractava del procediment habitual o que es el que sol·licitava l'estat per concedir aquests préstecs. Per a que ho feien si ja comptaven amb un 80% de l'aval públic? No s'entenia però la gent signava convençuda que, en el pitjor dels casos, respondria del 20%. Res més allunyat de la realitat, la gent signava induïda pel contingut literal de la publicitat donada per l'estat i les entitats bancàries e inclús dels Mitjans de comunicació i convençuda que l'Estat.

Els préstecs ICO-Covid es van concedir amb una carència d'1 any, any que en molts casos es va prorrogar un any més. I ens plantem l'any 2022 amb moltes empreses amb problemes econòmics derivats, no només de la pròpia Covid, sinó que hem de tenir en compte la guerra d'Ucraïna i la falta de materials que impedièren una normalitat en el dia a dia de les empreses i un encariment dels costos evident.

A conseqüència d'aquesta situació alguns dels ICO-Covid no es van poder començar a retornar i, tot i mantenir contacte amb les entitats, aquestes el que deien és que era molt difícil renegociar a l'existir l'aval estatal.

On ens trobem ara? Que els préstecs ICO-Covid no retornats s'estan reclamant a l'empresa i als avalistes personals en un 100%, i no s'està reclamant l'aval estatal, aquell aval estatal que havia de cobrir el 80% del que les empreses no poguessin retornar.

Arrel de tot l'explicat fins ara, per part dels avalistes personals s'estan instant demandes als diferents Jutjats de la instància sol·licitant la nul·litat dels seus avals per error en el vici del consentiment, és a dir, la gent consentia signar els préstecs i prestar el seu aval creient fermament que ells respondrien del 20% a l'existir l'aval estatal del 80%. La realitat és que se'ls hi reclama el total, per la qual cosa s'entén que van signar enganyats, suposant que el seu consentiment va ser viciat donat que les entitats feien signar els préstecs sense explicar la realitat dels avals de l'ICO: l'Estat només respondria en l'únic cas que prestatari principal i avalistes personals no poguessin retornar els diners. Per tant, la garantia pública queda en "paper mullat", no serveix per res. El que havia de servir per ajudar a les empreses suposa que no se les ajuda i a sobre pot acabar amb el patrimoni personal dels fiadors, tot fantàstic. Haguessin signat els préstecs les empreses i els seus fiadors si haguessin sabut la realitat? Segurament no, perquè assumien riscos en temps complicats. Aquí és on hi ha el vici del consentiment, en l'engany produït per la falta de transparència a l'hora de formalitzar els crèdits.

Des de Malloï Assessors ja hem instat demandes de nul·litat d'alguns préstecs ICO-Covid basant-nos en el que acabem d'explicar.

Però encara anem més enllà, aquest despatx ha tingut l'oportunitat de defensar a algunes empreses a les que se'ls hi ha instat procediments d'execució judicials per no atendre els ICO-Covid. Als procediments executius es reclama el 100% a l'empresa que va rebre els diners i als avalistes personals, res es diu de l'aval públic. Està clar que les entitats financeres utilitzen aquest procediment emparant-se en el "paraigües" de la sumarietat i la limitació dels motius de defensa i suspensió de la referida execució per cobrar i enriquir-se dels executats sense que els mateixos puguin o tinguin l'oportunitat de poder tenir resolt anteriorment a l'execució la declaració de nul·litat del títol pel qual se'ls executa personalment, si s'ha instat el procediment declaratiu corresponent.

Només rebre les demandes vam demanar oficiar a l'ICO per a que informés sobre l'existència del seu aval i alhora per a que indiqués si se li havia executat l'aval i si havien abonat diners a l'entitat que estava executant. No enteníem que tenint una garantia pública es preferís demanar a persones que, inclús en darrera instància, podien instar un mecanisme de la segona oportunitat. Els jutjats acorden emetre l'ofici i, sorpresa! La resposta de l'ICO a l'ofici rebut pel

jutjat és que porten "x" diners abonats a l'entitat financera (a més començats a abonar diversos mesos abans d'interposar la demanda d'execució), és a dir, que el seu aval està sent executat, això sí que hi ha una mena d'acord intern entre ICO i entitats financeres a través del qual es va quedar que ICO aniria pagant a les entitats però que aquestes, tot i anar cobrant, reclamarien el 100% a prestatari principal i fiadors; en el cas que es cobrés alguna cosa del procediment judicial, el 50% es retornaria a ICO. Això ho tenim per escrit d'ICO.

En resum: l'entitat financera, que està cobrant de l'ICO, posa una demanda d'execució contra prestatari i fiadors reclamant el 100%, ometent que està cobrant. Surrealista i esperpèntic. No cal dir que el primer al·legat és que, arrel de la demanda d'execució instada, es podria acabar produint un enriquiment injust en favor del banc: estarà cobrant de l'ICO i alhora, en cas de cobrar alguna cosa de la demanda incoada, cobraria per duplicat. Però clar aquí entra l'acord intern i privat (sembla que de 2021, 1 any després de formalitzar-se molts ICOs) entre ICO i bancs que hem explicat a l'anterior paràgraf.

Davant aquesta situació us encoratgem a defensar-vos dels procediments d'execució que es puguin instar en reclamació dels préstecs ICO-Covid que, en lloc de servir d'ajuda, sembla que estan sent un autèntic parany pels empresaris i empresàries d'aquest país i els/les fiadors/es.

Dir-vos que també hem aconseguit suspendre procediments d'execució instant la demanda de procediment ordinari sol·licitant la nul·litat a l'entitat financera per vici del consentiment. I ara ja veurem que passa i com resolen els jutges de la instància, tot i que considerem que al final serà el Tribunal Suprem el que acabarà decidint, donat que la disparitat entre Audiències Provincials serà evident.

Per acabar volem dir que amb el que acabem d'explicar-vos no pretenem dir-vos que deixeu de pagar els vostres préstecs ICO-Covid. Els diners s'han de retornar. Diu que qui paga descansa i qui cobra més. Ara bé, si teniu problemes reals i us trobeu en la situació que la vostra entitat financera no us dona solució, lluiteu fins al final. No podem deixar que entre tots se'ns prengui el pel. En un país seriós simplement el que hauria de passar és que les entitats estiguessin intentant renegociar el 20% amb les empreses que es trobin en serioses dificultats, tenint en compte que l'Estat els hi cobriria el 80%. Aquí no, resulta que els bancs estan cobrant el 80% d'ICO i reclamen el 100% a prestatari i fiadors. Qui guanya? Els de sempre, les empreses i els seus fiadors segur que no; això sí, l'Estat mai ens deixarà enrere ...